

WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W 2002 R.¹⁾

Zbiory głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2002 r. przedstawiają się następująco:

- **zboża ogółem** - 26,8 mln t, tj. o 0,5% mniej od ubiegłorocznych;

w tym:

- **zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi** - 24,8 mln t, tj. o 2,8% mniej od ubiegłorocznych;
- **rzepak i rzepik** - blisko 1,0 mln t, tj. o 6,5% mniej od zbiorów uzyskanych w 2001 r.;
- **ziemniaki** - 15,4 mln t, tj. o 20,3% mniej od zbiorów uzyskanych w ubiegłym roku;
- **buraki cukrowe** - 11,7 mln t, tj. o 2,5% więcej od uzyskanych w roku 2001;
- **warzywa gruntowe** - 4,0 mln t, tj. o 23,0% mniej od uzyskanych w 2001 r.;
- **owoce z drzew** - 2,6 mln t, tj. o 9,7% mniej od zbiorów ubiegłorocznych;
- **owoce jagodowe** - 0,4 mln t, tj. o 19,7% mniej niż w 2001 r.

¹⁾Informacja zawiera wyniki trzeciego w br. tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych oraz owoców z drzew i jagodowych, opracowane na podstawie badań reprezentacyjnych przeprowadzonych w 1% próbie gospodarstw indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek oraz ocen i ekspertyz przeprowadzonych w końcu listopada br. Oceny i ekspertyzy przeprowadzili rzeczoznawcy GUS, poczynając od szczebla gminnego, w wyniku lustracji pól i sadów. Powierzchnię upraw przyjęto wg wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2002r., opracowanych na podstawie zestawień obwodowych dla indywidualnych gospodarstw i działek rolnych, dokonanych wstępnie przez rachmistrzów spisowych. Ostateczne wyniki zostaną opracowane po pełnym zestawieniu danych jednostkowych Powszechnego Spisu Rolnego 2002r., tj. w II kwartale 2003 r.

I. PRZEBIEG WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH

Bieżący rok, podobnie jak poprzednie lata, charakteryzował się dużym zróżnicowaniem warunków termiczno - wilgotnościowych i częstym występowaniem anomalii pogodowych. Przy utrzymującym się niskim poziomie zużycia plonotwórczych środków produkcji (nawożenia, kwalifikowanego materiału siewnego i środków ochrony roślin) na wielkość tegorocznych zbiorów największy wpływ miało znaczne zmniejszenie powierzchni zasiewów, zwłaszcza zbóż i ziemniaków oraz bardzo zróżnicowany rozkład opadów zarówno terytorialnie, jak i pod względem intensywności ich występowania.

Okres wegetacyjny rozpoczął się wcześniej. Pierwsze ruszenie wegetacji roślin nastąpiło już na początku lutego. Wyjątkowo wysokie temperatury utrzymujące się od III dekady stycznia do połowy lutego, spowodowały prawie w całym kraju ruszenie wegetacji ozimin i trwałych użytków zielonych, jednak raptowne znaczne ochłodzenie w połowie lutego zahamowało procesy życiowe roślin lub bardzo je spowolniło. Ponowny wzrost temperatury powietrza i gleby na początku marca przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin. W wielu rejonach w I dekadzie, a na przeważającym obszarze w II dekadzie marca na dobre ruszyła wegetacja roślin i rozpoczęto wiosenne prace polowe.

Mimo zmiennej pogody w okresie wiosny, warunki agrometeorologiczne na ogół były korzystne dla wzrostu i rozwoju roślin, toteż na przeważającym obszarze kraju zaawansowanie wegetacji w tym czasie, w porównaniu do roku ubiegłego, było przyspieszone o około 3-4 tygodnie. Mimo znacznego niedoboru opadów w kwietniu zapasy

wilgoci w glebie przeważnie były jeszcze dostateczne, choć miejscami, zwłaszcza w rejonach centralnych, pod koniec miesiąca zaznaczyło się już nadmierne przesuszenie ornej warstwy gleby. Wyraźne pogorszenie warunków agrometeorologicznych nastąpiło w I dekadzie maja. Niemal bezdeszczowa pogoda, przy bardzo wysokich temperaturach i dużym usłonecznieniu, spowodowała na znacznym obszarze, a przede wszystkim w województwach wschodniej połowy kraju, nadmierne przesuszenie gleby i rozwój suszy glebowej. Niedobór wilgoci szczególnie niekorzystny był dla zbóż, które znajdowały się w fazie strzelania w źdźbło i kłoszenia, a więc w okresie zwiększonego zapotrzebowania na wodę, a także dla rzepaku ozimego, u którego rozpoczęła się faza kwitnienia, a więc również okres krytyczny pod względem wpływu niedoboru wilgoci na plon. W II i III dekadzie maja wystąpiły deszcze, które na znacznym obszarze kraju poprawiły stan uwilgotnienia gleby, jednak nierównomierny rozkład opadów spowodował, że w niektórych rejonach, zwłaszcza północno-wschodnich i południowo-zachodnich występował niedobór opadów i tam miejscami nadal wilgotność gleby była niedostateczna, natomiast w innych rejonach (w kujawsko-pomorskim, łódzkim i świętokrzyskim) intensywne deszcze w III dekadzie maja spowodowały lokalne szkody w zasiewach. Do dalszej poprawy stanu uwilgotnienia gleby i warunków wegetacji roślin przyczyniły się opady w I dekadzie czerwca, jednak znaczny ich niedobór w następnych dwóch dekadach i w I dekadzie lipca, zwłaszcza w województwach centralnych i południowo-zachodnich, spowodował ponowne przesuszenie ornej warstwy gleby. Niedobór wilgoci w glebie bardzo pogorszył warunki wzrostu i rozwoju roślin. W lipcu bardzo nierównomierny rozkład opadów, przy gorącej, okresami upalnej pogodzie, powodował duże zróżnicowanie warunków agrometeorologicznych. Podczas, gdy w jednych rejonach długotrwały niedobór opadów powodował silne przesuszenie gleby, w innych rejonach intensywne deszcze, często pochodzenia burzowego, powodowały lokalne podtopienia i powodzie. Występujące w czasie gwałtownych burz ulewy, niekiedy grad i bardzo silny wiatr, powodowały lokalne szkody w uprawach.

Na terenach gdzie przy upalnej pogodzie występowało silne przesuszenie gleby, niekorzystne były warunki wegetacji; obserwowano skrócenie okresu nalewania ziarna i przyspieszenie dojrzewania rzepaku i zbóż, a u roślin okopowych zahamowanie wzrostu bulw i korzeni. W połowie sierpnia niedobór wilgoci w glebie występował głównie w rejonach północno-wschodnich, natomiast w III dekadzie miesiąca silne przesuszenie gleby obejmowało już przeważający obszar kraju. Największy deficyt wody wystąpił jednak w rejonach wschodnich, szczególnie w województwie podlaskim, gdzie poważny niedobór opadów notowany był od II dekady lipca. Okresy słonecznej, gorącej i suchej pogody sprzyjały pracom żniwnym, które zakończono w III dekadzie sierpnia. Na uprzątniętych polach wykonywano przedsięwziętą uprawę gleby, a miejscami przystąpiono do siewu rzepaku ozimego, jednak w wielu rejonach z powodu silnego przesuszenia gleby prace te przerwano. Niedobór wilgoci, silne usłonecznienie i bardzo wysokie temperatury stwarzały też niekorzystne warunki dla wegetacji roślin okopowych. Na większości plantacji ziemniaków nastąpiło przedwczesne zaschnięcie naci ziemniaczanej, co przyspieszyło rozpoczęcie wykopków. Jeszcze w I dekadzie września było bardzo ciepło i sucho, przez co opóźniały się siewy ozimin i wschody wcześniej wysianych roślin. Dopiero deszcze w II i III dekadzie września poprawiły nieco warunki wilgotnościowe gleby, a tym samym warunki wegetacji i prac polowych. Kontynuowano więc siewy ozimin i zbiór ziemioplodów. Na polach pojawiły się wschody wcześniej wysianych roślin. W wielu rejonach, głównie południowej części kraju zakończono wykopki ziemniaków, a miejscami rozpoczęto zbiór buraków cukrowych. Trwał zbiór kukurydzy na zielonkę i na ziarno. Na początku października ciepła pogoda sprzyjała pracom polowym i wegetacji roślin, ale później było chłodno i często występowały przygruntowe przymrozki, stwarzające dobre warunki dla hartowania się roślin. Często też występowały opady, głównie deszczu, a miejscami również deszczu ze śniegiem i śniegu. Dość niskie temperatury w ciągu dnia w II dekadzie miesiąca oraz przymrozki spowalniały tempo wzrostu i rozwoju ozimin. Siewy zbóż ozimych, a także zbiór ziemniaków przeważnie zakończono przed 20 października, a tylko lokalnie prace te kończono w III dekadzie miesiąca. W całym kraju trwał zbiór buraków cukrowych, okopowych pastewnych i innych

ziemiopłodów. Obfite opady w ostatniej dekadzie października utrudniały te prace, ale jednocześnie przyczyniły się do powiększenia zasobów wilgoci w glebie i poprawy warunków wzrostu i rozwoju ozimin. Zbiór buraków cukrowych przeważnie zakończono w II dekadzie listopada.

Drzewa i krzewy owocowe przezimowały bez uszkodzeń mrozowych. Niewielkie wiosenne przymrozki spowodowały lokalnie uszkodzenia pąków kwiatowych. Kwitnienie roślin sadowniczych w bieżącym roku było przyspieszone, drzewa i krzewy owocowe kwitły na ogół obficie. Obserwowano duże nasilenie występowania szkodników sadowniczych, które dobrze zniosły warunki łagodnej zimy 2001/2002, ponadto zanotowano występowanie chorób, zwłaszcza w sadach niechronionych. Na ogół ciepła i słoneczna pogoda w kwietniu i w maju przyspieszyły vegetację o około dwa tygodnie. Stosunkowo ciepłe lato i wysokie temperatury na początku września spowodowały dalsze przyspieszenie vegetacji roślin sadowniczych, lecz brak opadów na przełomie sierpnia i września wpłynął na ograniczenie przyrostu masy owoców.

Korzystne warunki agrometeorologiczne wiosną br. sprzyjały także przyspieszeniu vegetacji warzyw gruntowych. Jednak na przeważającym obszarze kraju brak opadów występujący na przełomie kwietnia i maja nieco zahamował wzrost i rozwój roślin warzywniczych. W czerwcu warunki uwilgotnienia gleby znacznie się poprawiły. Bardzo korzystne były w tym roku warunki atmosferyczne dla plonowania warzyw ciepłolubnych ze względu na wysokie temperatury powietrza i dostateczną ilość opadów.

II. PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

Zboża Warunki agrometeorologiczne w br., mimo dużego zróżnicowania, na przeważającym obszarze kraju były dość korzystne dla wzrostu i rozwoju zbóż. Jednak w wyniku bardzo nierównomiernego rozkładu opadów, w niektórych rejonach znaczny ich niedobór w okresie lata, przy dużym osłonecznieniu i wysokich temperaturach powietrza, spowodował skrócenie okresu nalewania ziarna i przyspieszył dojrzewanie zbóż, co w konsekwencji negatywnie wpłynęło na uzyskane w tych rejonach plony i jakość ziarna. W innych rejonach intensywne deszcze, często ulewy towarzyszące burzom, a niekiedy grad powodowały lokalne podtopienia i szkody w uprawach.

Według wstępnych danych szacunku wynikowego powierzchnia uprawy **zbóż ogółem** wyniosła 8,3 mln ha i była o ponad 0,5 mln ha (o 5,9%) mniejsza od ubiegłorocznej oraz o 0,5 mln ha (o 5,7%) mniejsza od średniej z lat 1996-2000.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 32,3 dt/ha, tj. o 1,7 dt/ha (o 5,6%) więcej od uzyskanych w 2001 r, a w porównaniu do średniej z lat 1996-2000 więcej o 3,7 dt/ha (o 12,9%).

Zbiory zbóż ogółem szacuje się na 26,8 mln t, tj., mniej o ponad 0,1 mln t (o 0,5%) od uzyskanych w roku ubiegłym, ale w porównaniu do średniej z lat 1996-2000 więcej o ponad 1,6 mln t (o 6,5%).

Łączną powierzchnię **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** wstępnie określono na ponad 7,9 mln ha, tj. o blisko 0,6 mln ha (o 7,0%) mniej od powierzchni ubiegłorocznej i o 0,7 mln ha (o 8,2%)mniej w porównaniu do średniej z lat 1996-2000.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 31,3 dt/ha, tj. o 1,4 dt/ha (o 4,7%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym i o 2,9 dt/ha (o 10,2%) więcej od średniej z lat 1996-2000.

Ocenia się, że za wyjątkiem żyta i jęczmienia ozimego wszystkie gatunki zbóż plonowały wyżej w porównaniu z plonami uzyskanymi w roku ubiegłym i tak: pszenica ozima o 2,9 dt/ha (o 7,8%), pszenica jara o 2,0 dt/ha (o 6,8%), jęczmień jary o 1,5 dt/ha (o 5,0%), owies o 0,4 dt/ha (o 1,6%), pszenżyto ozime o 0,8 dt/ha (o 2,4%), pszenżyto jare o 1,4 dt/ha (o 5,3%), a także mieszanki zbożowe ozime o 1,1 dt/ha (o 3,9%) i jare o 0,3 dt/ha (o 1,1%), natomiast plony żyta były niższe o 0,2 dt/ha (0,8%), a jęczmienia ozimego o 4,2 dt/ha (o 11,1%).

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 24,8 mln t, tj. o 0,7 mln t (o 2,8%) mniej od ubiegłorocznych, natomiast w porównaniu do średniej z lat 1996-2000 więcej o blisko 0,3 mln t (o 1,0%).

Tabl. 1. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	1996-2000 ^{a)}	2001	2002	
	w liczbach bezwzględnych			2001=100
Ogółem				
Powierzchnia w mln ha	8,8	8,8	8,3	94,1
Plony z 1 ha w dt	28,6	30,6	32,3	105,6
Zbiory w mln t	25,2	27,0	26,8	99,5
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi				
Powierzchnia w mln ha	8,7	8,5	7,9	93,0
Plony z 1 ha w dt	28,4	29,9	31,3	104,7
Zbiory w mln t	24,6	25,5	24,8	97,2

a) Przeciętne roczne.

Zbóż intensywnych łącznie (pszenicy, jęczmienia i pszenżyta) zasiano 4,4 mln ha, tj. mniej w porównaniu do powierzchni ubiegłorocznej o ponad 0,1 mln ha (o 3,0%), jednak ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wzrósł do 55,4%, tj. o 2,3 pkt procentowego.

Tabl. 2. Struktura zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Wyszczególnienie	1996-2000 ^{a)}	2001	2002
	w %		
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	100,0	100,0	100,0
z tego:			
Pszenica ozima	22,0	23,4	24,6
Pszenica jara	7,8	7,4	5,9
Żyto	26,3	23,4	20,0
Jęczmień ozimy	1,7	1,9	2,2
Jęczmień jary	11,6	10,6	11,1
Owies	6,8	6,2	7,4
Pszenżyto ozime	6,7	8,6	10,0
Pszenżyto jare	0,9	1,3	1,6
Mieszanki zbożowe razem	16,2	17,2	17,2

a. Przeciętne roczne.

W grupie zbóż intensywnych zwiększyła się powierzchnia uprawy pszenżyta ozimego o 62,2 tys. ha (o 8,5%), pszenżyta jarego o 20,0 tys. ha (o 19,0%), a także jęczmienia ozimego o 15,7 tys. ha (o 9,7%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia pszenicy ozimej o 44,0 tys. ha (o 2,2%), pszenicy jarej o 161,3 tys. ha (o 25,5%) i jęczmienia jarego 27,5 tys. ha (o 3,0%). Przy plonach zbóż intensywnych ocenionych na 35,7 dt/ha, tj. o 1,9 dt/ha (o 5,6%) wyższych

od ubiegłorocznych, zbiory tych zbóż szacuje się na 15,7 mln t, tj. o blisko 0,4 mln t więcej od uzyskanych w 2001 r. (przy zmniejszonej powierzchni uprawy o ponad 0,1 mln ha).

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano ponad 3,5 mln ha, tj. mniej niż w 2001 r. o blisko 0,5 mln ha (o 11,5%), a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi zmniejszył się do 44,6% (w 2001 r. - 46,9%).

W grupie zbóż ekstensywnych zwiększyła się powierzchnia jedynie owsa o 59,8 tys. ha (o 11,3%) i mieszanek zbożowych ozimych o 8,7 tys. ha (o 13,2%), natomiast znacząco zmniejszyła się powierzchnia uprawy żyta - do niespełna 1,6 mln ha, tj. o 0,4 mln ha (o 20,8%), a powierzchnia mieszanek zbożowych jarych zmniejszyła się o 113,6 tys. ha (o 8,1%). Na skutek ograniczenia powierzchni uprawy zbóż ekstensywnych, przy plonach szacowanych na 25,8 dt/ha, a więc wyższych od uzyskanych w roku ubiegłym tylko o 0,3 dt/ha (o 1,2%), ocenia się, że uzyskane zbiory są mniejsze od ubiegłorocznych o 1,1 mln t (o 10,8%) i wynoszą ponad 9,1 mln t.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w większym stopniu, bo o blisko 0,4 mln ha (o 7,6%), zmniejszyła się w porównaniu do 2001 r. powierzchnia uprawy **zbóż ozimych**, tj. do niespełna 4,6 mln ha, natomiast powierzchnia **zbóż jarych** zmniejszyła się o ponad 0,2 mln ha (o 6,2%), tj. do blisko 3,4 mln ha.

Ocenia się, że plony **zbóż ozimych** wyniosły 33,0 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 1,7 dt/ha (o 5,4%). Najwyższe plony zbóż ozimych, powyżej 40 dt/ha, uzyskano w województwach: opolskim (45,1 dt/ha) i dolnośląskim (41,4 dt/ha), natomiast najniższe, poniżej 26,0 dt/ha, w podlaskim (24,7 dt/ha) i mazowieckim (25,8 dt/ha).

Tabl. 3. Plony zbóż ozimych

Wyszczególnienie	1996-2000 ^{a)}	2001	2002	
	z 1 ha w dt			2001=100
Pszenica	35,5	37,2	40,1	107,8
Żyto	22,7	24,3	24,1	99,2
Jęczmień	32,8	37,9	33,7	88,9
Pszenżyto	30,8	33,0	33,8	102,4
Mieszanki zbożowe ^{b)}	.	28,2	29,3	103,9

a) Przeciętne roczne b) mieszanki zbożowe do 2000 r. razem (ozime i jare).

Zbiory zbóż ozimych łącznie szacuje się na ok. 15,1 mln t, tj. o blisko 0,4 mln t (o 2,3%) mniej od ubiegłorocznych, w tym zbiory:

- pszenicy ozimej na ok. 7,8 mln t, tj. o 0,4 mln t (o 5,3%) więcej niż w 2001 r
- żyta na ok. 3,8 mln t, tj. o ponad 1,0 mln t (o 21,4%) mniej niż w roku ubiegłym
- pszenżyta ozimego na ok. 2,7 mln t, tj. o blisko 0,3 mln t (o 11,1%) więcej niż w 2001 r.

Najwyższą produkcję ziarna zbóż ozimych, powyżej 1,0 mln t, osiągnęły województwa: wielkopolskie (2,4 mln t), kujawsko-pomorskie (1,4 mln t), dolnośląskie (blisko 1,4 mln t), mazowieckie i lubelskie (po 1,3 mln t) i zachodniopomorskie (1,1 mln t), natomiast najmniejszą, poniżej 0,5 mln t, odnotowano w województwach: lubuskim, śląskim, świętokrzyskim, małopolskim, podkarpackim i podlaskim.

Plony **zbóż jarych** ocenia się na 28,8 dt/ha, tj. o 0,8 dt/ha (o 2,9%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym. Najwyższe plony zbóż jarych, powyżej 30 dt/ha, uzyskano w województwach: opolskim (36,0 dt/ha), wielkopolskim (33,2 dt/ha), dolnośląskim (32,7 dt/ha), kujawsko-pomorskim (31,5 dt/ha), śląskim (31,3 dt/ha) oraz w pomorskim i zachodniopomorskim (po 30,2 dt/ha), natomiast najniższe, poniżej 26,0 dt/ha, w podlaskim (23,6 dt/ha) i lubuskim (25,7 dt/ha).

Tabl. 4. Plony zbóż jarych

Wyszczególnienie	1996-2000 ^{a)}	2001	2002	
	z 1 ha w dt			2001=100
Pszenica	29,8	29,5	31,5	106,8
Jęczmień	29,5	29,9	31,4	105,0
Owies	24,4	24,6	25,0	101,6
Pszennyto	26,1	26,6	28,0	105,3
Mieszanki zbożowe ^{b)}	27,0	27,6	27,9	101,1

a. Przeciętne roczne b) mieszanki zbożowe do 2000 r. razem (ozime i jare).

Zbiory **zbóż jarych** łącznie szacuje się na ok. 9,7 mln t, tj. o ponad 0,3 mln t (o 3,5%) mniej od uzyskanych w roku ubiegłym, w tym zbiory:

- pszenicy jarej na ok. 1,5 mln t, tj. o blisko 0,4 mln t (o 20,4%) mniej niż w 2001 r.
- jęczmienia jarego na blisko 2,8 mln t, tj. o niespełna 0,1 mln t (o 2,0%) więcej od zbiorów ubiegłorocznych,
- owsa na blisko 1,5 mln t, tj. o niespełna 0,2 mln t (o 13,4%) więcej niż w 2001 r.

Najwyższe zbiory zbóż jarych, powyżej 1,0 mln t, uzyskały województwa: wielkopolskie (1,4 mln t), mazowieckie (1,2 mln t) i lubelskie (1,1 mln t), natomiast najniższe, poniżej 0,3 mln t, w województwach: lubuskim (blisko 0,2 mln t), podkarpackim (ponad 0,2 mln t), śląskim i małopolskim (po blisko 0,3 mln t).

Ze wstępnych danych wynika, że w bieżącym roku bardzo zwiększyła się powierzchnia kukurydzy uprawianej na ziarno, którą zalicza się do grupy zbóż ogółem. Jej powierzchnię uprawy szacuje się na ponad 0,3 mln ha i w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyła się o blisko 0,1 mln ha, tj. o 42,4%. Przy plonach ziarna określanych na 61,6 dt/ha, a więc o 0,9 dt/ha (o 1,5%) wyższych od ubiegłorocznych, produkcja ziarna kukurydzy wyniosła blisko 2,0 mln t, tj. o 0,6 mln t (o 44,5%) więcej od uzyskanej w roku ubiegłym.

Rzepak i rzepik

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła w br. 436,4 tys. ha (8,6% tej powierzchni stanowił rzepak jary) i była mniejsza od ubiegłorocznej o 6,9 tys. ha (1,5%), a od średniej z lat 1996-2000 większa o 26,8 tys. ha (o 6,5%). Dobre przezimowanie rzepaku ozimego, niewielkie zaorania na skutek strat zimowych (ok.5% powierzchni zasianej w roku ubiegłym), wczesne rozpoczęcie wegetacji, a także na ogół sprzyjające warunki atmosferyczne wiosną, pozwalało przewidywać wysokie plony. Jednak występujący w wielu rejonach kraju w okresie kwitnienia i dojrzewania rzepaku znaczny niedobór opadów, przy wysokich temperaturach powietrza, wpłynął niekorzystnie na

zawiazywanie i wykształcanie nasion w łuszczykach, co spowodowało obniżenie plonu rzepaku.

Uzyskane w tym roku plony wyniosły 22,8 dt/ha i były niższe od ubiegłorocznych o 5,0%, a od średniej z lat 1996-2000 wyższe o 10,1%. Zbiory rzepaku i rzepiku szacuje się na 994,8 tys. t, tj. o 68,8 tys. t mniej od ubiegłorocznych (tj. o 6,5%).

Tabl. 5. Produkcja rzepaku i rzepiku

Wyszczególnienie	1996-2000a)	2001	2002	
	w liczbach bezwzględnych			2001=100
Powierzchnia w tys. ha	409,6	443,2	436,4	98,5
Plony z 1 ha w dt	20,7	24,0	22,8	95,0
Zbiory w tys. t	846,7	1063,6	994,8	93,5

a) Przeciętne roczne

Największe zbiory rzepaku i rzepiku, powyżej 100 tys. ton, uzyskały województwa: wielkopolskie (142 tys. t), zachodniopomorskie (138 tys. t), kujawsko-pomorskie (129 tys. t), dolnośląskie (118 tys. t) i opolskie (112 tys. t), natomiast najmniejsze, poniżej 10 tys. ton odnotowano w województwach : podlaskim (ok. 4 tys. t), małopolskim i świętokrzyskim (po ok. 6 tys. t).

Wzrost produkcji w stosunku do roku ubiegłego odnotowano w 8 województwach, a największy w: warmińsko-mazurskim (o 23 tys. t), mazowieckim (o 18 tys. t), lubelskim (o 17 tys. t) i pomorskim (o 15 tys. t), natomiast największy spadek produkcji odnotowano w województwach: zachodniopomorskim (o 51 tys. t), wielkopolskim (o 39 tys. t) i dolnośląskim (o 29 tys. t).

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 812,0 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 382,3 tys. ha (o 32,0%) i mniejsza o 480,4 tys. ha (o 37,2%) od średniej z lat 1996-2000.

Ograniczenie powierzchni uprawy ziemniaków nastąpiło we wszystkich województwach, a największe w: mazowieckim (o 96,9 tys. ha), łódzkim (o 56,3 tys. ha) i lubelskim (o 47,5 tys. ha), natomiast najmniejszy spadek powierzchni uprawy, nie przekraczający 5 tys. ha, odnotowano tylko w pomorskim.

Przebieg warunków pogodowych w okresie wegetacji ziemniaków do końca pierwszej połowy czerwca był korzystny dla wzrostu i rozwoju roślin. Jednak w wielu rejonach kraju znaczny niedobór opadów w miesiącach letnich, przy wysokich temperaturach, doprowadził do powstania suszy glebowej, co zahamowało wzrost bulw i przyspieszyło zasychanie łętów. Zbioru ziemniaków dokonano w optymalnym terminie i na ogół w dobrych warunkach pogodowych, co dobrze zapowiada kondycję bulw w czasie przechowywania.

Tabl. 6. Produkcja ziemniaków

Wyszczególnienie	1996-2000a)	2001	2002	
	w liczbach bezwzględnych			2001=100
Powierzchnia w mln ha	1,3	1,2	0,8	68,0
Plony z 1 ha w dt	183	162	190	117,3
Zbiory w mln t	23,6	19,4	15,4	79,7

a) Przeciętne roczne.

Plony ziemniaków wyniosły 190 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 28 dt/ha (o 17,3%) i wyższe o 7 dt/ha (o 3,8%) od średnich plonów z lat 1996-2000. Najwyższe plony, powyżej 200 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim (224 dt/ha), dolnośląskim (219 dt/ha), pomorskim i zachodniopomorskim (po 218 dt/ha), śląskim (207 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (204 dt/ha), a najniższe, poniżej 170 dt/ha w podlaskim i świętokrzyskim.

Zbiory ziemniaków w bieżącym roku wyniosły 15,4 mln t, a więc były niższe o 3,9 mln t (o 20,3%) od ubiegłorocznych i niższe o 8,2 mln t (o 34,6%) od średnich zbiorów z lat 1996-2000.

Największą produkcję ziemniaków (2,3 mln t) odnotowano w województwie mazowieckim, ale też i w tym województwie wystąpił największy jej spadek w porównaniu do roku ubiegłego (o 1,4 mln t).

Buraki cukrowe

Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 300,5 tys. ha, tj. o 17,0 tys. ha (5,3%) mniej od ubiegłorocznej i o 94,9 tys. ha (o 24,0%) mniej od średniej z lat 1996-2000.

Przebieg warunków agrometeorologicznych do II dekady czerwca był korzystny dla wzrostu korzeni buraków cukrowych. W dalszym okresie ich wegetacji w wielu rejonach kraju znaczny niedobór wilgoci powodował osłabienie procesów życiowych roślin i hamował przyrost masy korzeniowej, jednak dzięki dobremu ukształtowaniu systemu korzeniowego w początkowej i wczesnej fazie wzrostu, buraki cukrowe dość dobrze zniosły letnią suszę, a dłuższe okresy bardzo słonecznej pogody sprzyjały gromadzeniu się cukru w korzeniach.

Plony buraków cukrowych w bieżącym roku szacuje się na 388 dt/ha, tj. o 30 dt/ha (o 8,4%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym i o 11 dt/ha (o 2,9%) więcej od średniej z lat 1996-2000. Najwyższe plony, przekraczające 400 dt/ha uzyskano w województwach: śląskim, opolskim i małopolskim, a najniższe, poniżej 340 dt/ha, w: podlaskim i łódzkim.

Tabl.7 . Produkcja buraków cukrowych

Wyszczególnienie	1996-2000a)	2001	2002 b)	
	w liczbach bezwzględnych			2001=100
Powierzchnia w tys. ha	395	317	300	94,7
Plony z 1 ha w dt	377	358	388	108,4
Zbiory w mln t	14,9	11,4	11,7	102,5

a)

Przeciętne

roczne

b) Szacunek wynikowy.

Zbiory buraków cukrowych w bieżącym roku określa się na blisko 11,7 mln t, tj. o 0,3 mln t. (o 2,5%) więcej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym ale o 3,3 mln t (o 21,9%) mniej od średniej z lat 1996-2000.

Największą produkcję buraków cukrowych odnotowano w województwach: wielkopolskim (2,1 mln t), kujawsko-pomorskim (2,0 mln t) i lubelskim (1,7 mln t) zaś najmniejszą, poniżej 0,1 mln t w: małopolskim i lubuskim.

Według danych Cukrowniczej Izby Gospodarczej do 30 listopada 2002 r. skupiono blisko

12,0 mln t buraków cukrowych, z czego przerobiono 11,5 mln t i wyprodukowano blisko 1,7 mln t cukru. Wskaźnik polaryzacji wyniósł 16,52% (w 2001 r - 15,84%), a wydatek cukru 14,53% (w 2001 r. - 13,57%).

III PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa gruntowe

Ogólna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w bieżącym roku wynosiła 170 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 29,0%. W porównaniu do roku ubiegłego nastąpiło znaczne zmniejszenie powierzchni uprawy wszystkich podstawowych gatunków warzyw gruntowych. Największy spadek powierzchni wystąpił w uprawie pomidorów (o 34,2%), buraków ćwikłowych (o 33,4%) i kapusty (o 32,8%). Odnotowano także niewielki spadek powierzchni uprawy warzyw pod osłonami - powierzchnia ich uprawy wynosiła 2465 ha, tj. o 1,0% mniej niż w 2001 r.

Zbiory warzyw gruntowych wyniosły 4000 tys. t, tj. o 23,0% mniej od uzyskanych w roku ubiegłym, przy czym niższe od ubiegłorocznych były zbiory wszystkich podstawowych gatunków warzyw. W porównaniu z rokiem ubiegłym najbardziej zmniejszyły się zbiory buraków ćwikłowych, kapusty i marchwi jadalnej.

Zbiory warzyw spod osłon, mimo niewielkiego spadku powierzchni ich uprawy w stosunku do roku ubiegłego, zwiększyły się o 3,6% i wyniosły 393,2 tys. t. Najbardziej w stosunku do 2001 roku wzrosła produkcja pozostałych warzyw spod osłon, którą wyszacowano na 54 tys. t, tj. o 13,4% więcej od dość wysokiej produkcji ubiegłorocznej. Zbiory pomidorów spod osłon wyniosły 241 tys. t i były wyższe o 2,6% od tych z roku poprzedniego, natomiast zbiory ogórków spod osłon były nieznacznie wyższe (o 1,2%) i wyniosły 98 tys. t.

Tabl. 8. Zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie	1996 - 2000 ^{a)}	2001	2002	
	w tys. t			2001=100
Ogółem	5346	5195	4000	77,0
kapusta	1846	1710	1243	72,7
kalafior	248	250	201	80,3
cebula	685	659	565	85,6
marchew jadalna	888	922	672	72,9
buraki ćwikłowe	503	466	338	72,4
ogórki	357	340	264	77,9
pomidory	290	274	240	87,8
Pozostałe ^{b)}	529	574	477	83,1

a. Przeciętne roczne. b) Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar, szparagi, koper i inne.

Szacuje się, że łączna produkcja **kapusty** wyniosła w bieżącym roku 1243 tys. t, tj. o 27,3% mniej niż w 2001 r. Tak duży spadek zbiorów kapusty był jedynie wynikiem znacznego zmniejszenia powierzchni jej uprawy (o 32,8%), natomiast plony tego gatunku wzrosły o przeszło 8% .

Zbiory **kalafiorów** były także znacznie mniejsze niż w roku ubiegłym, tj. o 19,7% i wyniosły 201 tys. t. Spadek zbiorów był jedynie wynikiem zmniejszenia powierzchni uprawy tego gatunku (o 23,3% w stosunku 2001 roku).

Zbiory **cebuli** w bieżącym roku wyniosły 565 tys. t, tj. o 14,4% mniej od zbiorów ubiegłorocznych. Obniżenie zbiorów było skutkiem zmniejszenia powierzchni uprawy (o 23,0%), ale plonowanie było wyższe niż w roku poprzednim (o 11,3%). Cebula dobrze dorastała, a z uwagi na zadawalające dosuszenie wykazuje wysoką jakość przechowalniczą.

Zbiory **warzyw korzeniowych** w bieżącym roku były niższe od ubiegłorocznych z powodu zmniejszenia powierzchni ich uprawy. Zbiory **marchwi jadalnej** wyniosły 672 tys. t, tj. o 27,1% mniej od ubiegłorocznych (zmniejszenie powierzchni uprawy o 28,6%), a zbiory **buraków ćwikłowych** 338 tys. t, tj. o 27,6% mniej niż w roku 2001 (zmniejszenie powierzchni uprawy o 33,4%).

W bieżącym roku zbiory warzyw ciepłolubnych były znacznie niższe w porównaniu do ubiegłorocznych, chociaż ich plonowanie było bardzo dobre. Na spadek produkcji wpłynęło jedynie znaczne zmniejszenie areалу uprawy tych warzyw. Szacuje się, że tegoroczne zbiory **ogórków** były o 22,1% niższe od uzyskanych w 2001 r. i wyniosły 264 tys. t. Było to wynikiem jedynie spadku powierzchni uprawy (o 29,6%), ponieważ plonowanie tego gatunku wzrosło w stosunku do roku ubiegłego o 10,2%.

Zbiory **pomidorów** w 2002 r. wyniosły 240 tys. t i były niższe o 12,2% od ubiegłorocznych. Podobnie jak w przypadku ogórków, było to jedynie wynikiem spadku powierzchni uprawy (o 34,2%), natomiast plony tego gatunku wzrosły znacząco w stosunku do roku ubiegłego (o 33,3%).

Łączne zbiory **warzyw "pozostałych"** wyszacowano na 477 tys. t, tj. o 16,9% mniej od ubiegłorocznych. Także w tej grupie warzyw spadek zbiorów wystąpił na skutek znacznego zmniejszenia areálu uprawy (o 27,2%). W bieżącym roku dobrze plonowała większość warzyw z grupy pozostałe, a w szczególności papryka.

Owoce z drzew

W bieżącym roku produkcja owoców z drzew wyniosła 2610 tys. t, tj. o 9,7% mniej od ubiegłorocznej. Na zmniejszenie tegorocznych zbiorów owoców z drzew wpłynęły przede wszystkim niższe od ubiegłorocznych - rekordowych, zbiory jabłek. Niższe od ubiegłorocznych były również zbiory śliwek, czereśni i tylko nieco niższe wiśni. Natomiast produkcja gruszek oraz pozostałych owoców z drzew była znacznie wyższa niż w roku poprzednim.

Tabl. 9. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	1996 - 2000 ^{a)}	2001	2002	
	w tys. t			2001=100
Ogółem	2134	2890	2610	90,3
jabłonie	1758	2434	2169	89,1
grusze	68	77	94	121,3
śliwy	108	132	105	79,2
wiśnie	145	180	174	96,9
czereśnie	38	45	41	92,1
pozostałe ^{b)}	17	22	27	121,5
w tym orzechy włoskie	x	6	8	124,8

a) Przeciętne roczne. b) Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Szacuje się, że zbiory **jablek** w bieżącym roku wyniosły 2169 tys. t i były o 10,9% niższe od rekordowych zbiorów ubiegłorocznych. Jabłonie przezimowały dobrze i kwitły obficie, z wyjątkiem odmian, które wyjątkowo dobrze owocowały w roku ubiegłym (Idared, Gloster i Ligol). Wegetacja była znacznie przyspieszona. Plonowanie jabłoni w bieżącym roku było stosunkowo wysokie, jednak wyraźnie niższe od rekordowego plonowania w 2001 r. W końcowej fazie dojrzewania owoców, nastąpiło dalsze przyspieszenie wegetacji. Susza i wysokie temperatury utrzymujące się w tym czasie w wielu rejonach kraju, spowodowały ograniczenie przyrostu masy owoców. W wielu rejonach jabłka były zbierane zbyt późno w stosunku do etapu dojrzałości, co może wpłynąć na ich gorszą jakość przechowalniczą. W bieżącym roku wyraźnie mniej było owoców odmiany Idared, Gloster i Elstar, choć jabłka tych odmian były dorodne.

Zbiory **gruszek** w bieżącym roku były bardzo wysokie i wyniosły 94 tys. t, tj. o 21,3% więcej od stosunkowo niewysokich ubiegłorocznych. Było to wynikiem bardzo dobrego plonowania tego gatunku.

Zbiory **śliwek** w 2002 r. wyniosły 105 tys. t i były o 20,8% niższe od ubiegłorocznych. Przyczyną tak znacznego obniżenia zbioru śliwek było przede wszystkim zmniejszenie powierzchni uprawy śliw, a w mniejszym stopniu także niższe niż w roku ubiegłym plonowanie.

Zbiory **wiśni** wyniosły 174 tys. t i były tylko nieznacznie mniejsze od ubiegłorocznych (o 3,1%) z uwagi na zmniejszenie powierzchni uprawy tego gatunku. Plonowanie wiśni natomiast było nieco wyższe niż w roku 2001.

Zbiory **czereśni** wyniosły 41 tys. t, tj. o 7,9% mniej od produkcji 2001 r., co było wynikiem spadku powierzchni uprawy tego gatunku. Czereśnie z tegorocznych zbiorów były dorodne, choć w końcowym okresie zbiorów, z powodu nadmiaru opadów, ich jakość była gorsza.

Wyjątkowo wysokie było w bieżącym roku plonowanie **owoców pozostałych**. Łączne zbiory brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich były wyższe od ubiegłorocznych o 21,5% i wyniosły 27 tys. t. W bieżącym roku bardzo dobrze plonowały orzechy włoskie (wzrost produkcji o 24,8% w stosunku do 2001 r.).

Owoce jagodowe

Łączne zbiory **owoców jagodowych** wyniosły 420 tys. t i były o 19,7% niższe od ubiegłorocznych.

Tabl. 10. Zbiory owoców jagodowych

Wyszczególnienie	1996 - 2000 ^{a)}	2001	2002	
	w tys. t			2001=100
Ogółem	430	523	420	80,3
truskawki	169	242	155	63,9
maliny	41	45	45	100,5
porzeczki	166	175	159	90,6
agrest	35	30	24	80,6
jagodowe pozostałe ^{b)}	19	31	37	119,0

a) Przeciętne roczne. b) Aronia, borówka wysoka i inne.

Zbiory **truskawek** wyniosły 155 tys. t, tj. o 36,1% mniej od bardzo wysokich zbiorów 2001 r. Na tak znaczne obniżenie zbiorów w stosunku do roku poprzedniego największy wpływ miało zmniejszenie powierzchni uprawy tego gatunku (o ok. 40%). Dobre przezimowanie większości plantacji i obfite kwitnienie truskawek wpłynęło korzystnie na plonowanie. Niekorzystne warunki atmosferyczne w czasie zbiorów spowodowały skrócenie okresu owocowania i słabszą jakość owoców. Nadmierna ilość opadów w okresie zbiorów spowodowała rejonami porażenie plantacji szarą pleśnią.

Łączne zbiory **porzeczek** wyniosły 159 tys. t i były o 9,4% niższe od ubiegłorocznych, co było wynikiem przemarznięcia zawiązków, zwłaszcza porzeczek czarnych, na skutek wiosennych przymrozków.

Szacuje się, że w bieżącym roku areał uprawy **malin** zwiększył się o 2,9% i przy niewielkim spadku plonów w stosunku do uzyskanych w poprzednim sezonie wegetacji, osiągnięte zbiory tych owoców były zbliżone do ubiegłorocznych i wyniosły ok. 45 tys.t. Od kilku lat utrzymuje się tendencja niewielkiego wzrostu powierzchni uprawy malin. Deszczowa pogoda w końcowym okresie zbiorów spowodowała pogorszenie ich jakości.

Zbiory **agrestu** oszacowano w 2002 roku na 24 tys. t, tj. o 19,4% mniej niż w roku poprzednim, przy wyraźnie zmniejszonej powierzchni uprawy i niewielkim spadku plonów. Na zmniejszenie plonu mogły mieć wpływ uszkodzenia przymrozkowe i susza majowa występujące w niektórych rejonach kraju. Jakość owoców agrestu była jednak lepsza niż w roku ubiegłym.

Łączne zbiory **pozostałych owoców jagodowych** wyniosły ok. 37 tys. t, tj. o 19,0% więcej niż w 2001 r., co było spowodowane znacznym wzrostem powierzchni ich uprawy w stosunku do roku ubiegłego (o 26,3%). Z roku na rok występuje wzrost areału uprawy tej grupy owoców. Plony grupy owoców jagodowych pozostałych łącznie były jednak w bieżącym roku nieco niższe niż w roku poprzednim, co może być wynikiem zakładania nowych plantacji, które jeszcze nie owocują. Podobnie jak w ubiegłym roku bardzo dobrze owocowała aronia, jednak rzeczoznawcy terenowi sygnalizowali w niektórych rejonach kraju trudności ze zbytem tych owoców.

IV. JESIENNA OCENA STANU UPRAW

Ze wstępnej oceny przeprowadzonej w listopadzie wynika, że nie cała powierzchnia przewidywana pod zboża ozime została przez rolników obsiana. Szacuje się, że zbóż ozimych pod zbiory 2003 r. zasiano ponad 4,4 mln ha, tj. o ok. 3,5% mniej w porównaniu do powierzchni ubiegłorocznej, w tym pszenicy ozimej zasiano blisko 1,9 mln ha, a żyta 1,6 mln ha. Powierzchnię rzepaku ozimego szacuje się około 401 tys. ha, tj. o 0,7 % więcej niż w roku ubiegłym.

Zimna pogoda w I dekadzie listopada spowodowała miejscami wejście roślin w stan zimowego spoczynku, jednak znaczny wzrost temperatury w II dekadzie miesiąca pobudził procesy życiowe roślin. Także w III dekadzie listopada bardzo ciepła, jak na tę porę roku pogoda sprzyjała wegetacji, a spadki temperatury nocą poniżej 0°C stwarzały korzystne warunki dla hartowania się ozimin.

Stan zasiewów zbóż ozimych przed wejściem w okres zimowego spoczynku był nieco słabszy niż przed rokiem. Oceniono go na 3,4 - 3,5 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej niż w roku ubiegłym.

W przekroju terytorialnym stan plantacji był jednak bardzo zróżnicowany. W zależności od

terminu siewów i od warunków agrometeorologicznych w okresie siewów i wschodów roślin, oceny stanu zbóż ozimych wahały się od 2,9 - 3,1 stopnia kwalifikacyjnego w lubuskim oraz 3,0 - 3,2 stopnia w warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim do 3,8 - 3,9 stopnia w świętokrzyskim i 3,7 - 3,8 stopnia w kujawsko-pomorskim.

Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego oceniono na 3,4 stopnia kwalifikacyjnego, tj. o 0,1 stopnia niżej niż przed rokiem. Oceny stanu plantacji rzepaku wahały się od 3,0 stopnia kwalifikacyjnego w województwie warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim do 3,7 stopnia w: dolnośląskim, kujawsko-pomorskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim.

W wyniku raptownego, silnego ochłodzenia pod koniec I dekady grudnia nastąpiło zahamowanie wegetacji roślin. Duże spadki temperatury w przygruntowej warstwie powietrza, przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub jej braku stwarzały poważne zagrożenie powstania uszkodzeń mrozowych w zasiewach.

V.

TABLICE

Tabl. 1/12. Zboża ogółem (bez mieszanek zbożowo-strączkowych)

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	8820,2	8295,9	-524,3	30,6	32,3	1,7	26960,3	26835,8	-124,5
DOLNOŚLĄSKIE	571,6	553,7	-17,9	38,7	43,5	4,8	2211,2	2410,3	199,1
KUJAWSKO-POMORSKIE	700,2	679,2	-21,0	34,0	35,4	1,4	2382,0	2401,7	19,7
LUBELSKIE	910,0	846,0	-64,0	27,4	30,2	2,8	2491,4	2552,3	60,9
LUBUSKIE	226,7	200,1	-26,6	31,3	28,8	-2,5	710,0	576,3	-133,7
ŁÓDZKIE	634,1	607,7	-26,4	26,1	27,3	1,2	1654,1	1660,1	6,0
MAŁOPOLSKIE	281,7	253,9	-27,8	27,2	31,3	4,1	767,1	794,7	27,6
MAZOWIECKIE	1117,4	1018,7	-98,7	25,9	26,5	0,6	2895,6	2700,8	-194,8
OPOLSKIE	347,9	354,5	6,6	44,5	45,7	1,2	1549,3	1621,7	72,4
PODKARPACKIE	297,2	254,9	-42,3	27,0	30,7	3,7	803,1	782,9	-20,2
PODLASKIE	564,2	513,7	-50,5	26,0	24,1	-1,9	1464,4	1238,5	-225,9
POMORSKIE	454,1	448,0	-6,1	29,7	33,5	3,8	1347,7	1499,6	151,9
ŚLĄSKIE	228,9	211,0	-17,9	32,2	34,8	2,6	738,0	734,6	-3,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	312,2	272,6	-39,6	23,9	27,5	3,6	744,7	749,1	4,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	527,2	475,7	-51,5	28,4	30,2	1,8	1497,8	1435,4	-62,4
WIELKOPOLSKIE	1113,2	1136,1	22,9	35,6	35,5	-0,1	3964,9	4033,8	68,9
ZACHODNIOPOMORSKIE	533,6	470,1	-63,5	32,6	35,0	2,4	1739,0	1644,0	-95,0

**Tabl. 2/13. Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	8541,0	7943,9	-597,1	29,9	31,3	1,4	25539,7	24830,1	-709,6
DOLNOŚLĄSKIE	502,0	458,6	-43,4	36,0	39,0	3,0	1805,7	1786,8	-18,9
KUJAWSKO-POMORSKIE	684,1	658,5	-25,6	33,5	34,6	1,1	2291,0	2281,3	-9,7
LUBELSKIE	883,8	819,2	-64,6	27,3	29,8	2,5	2408,7	2442,5	33,8
LUBUSKIE	215,8	187,1	-28,7	30,4	27,4	-3,0	655,1	513,6	-141,5
ŁÓDZKIE	628,1	596,5	-31,6	25,9	26,8	0,9	1627,4	1600,7	-26,7
MAŁOPOLSKIE	273,4	243,1	-30,3	26,6	30,1	3,5	726,4	731,5	5,1
MAZOWIECKIE	1103,3	996,3	-107,0	25,7	25,9	0,2	2830,1	2584,3	-245,8
OPOLSKIE	301,7	303,4	1,7	41,9	42,4	0,5	1265,7	1288,0	22,3
PODKARPACKIE	287,2	243,9	-43,3	26,4	29,8	3,4	756,9	726,7	-30,2

PODLASKIE	557,4	507,5	-49,9	26,0	24,0	-2,0	1449,1	1220,3	-228,8
POMORSKIE	448,4	443,5	-4,9	29,8	33,5	3,7	1338,2	1486,3	148,1
ŚLĄSKIE	216,6	197,6	-19,0	30,7	32,6	1,9	664,1	644,3	-19,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE	309,1	269,5	-39,6	23,8	27,3	3,5	736,3	736,1	-0,2
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	517,6	466,4	-51,2	28,5	30,2	1,7	1474,1	1406,3	-67,8
WIELKOPOLSKIE	1084,7	1089,5	4,8	34,9	34,5	-0,4	3787,8	3761,4	-26,4
ZACHODNIOPOMORSKIE	527,9	463,2	-64,7	32,6	35,0	2,4	1723,1	1620,0	-103,1

Tabl. 3/14. Pszenica ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	2627,0	2421,7	-205,3	35,3	38,4	3,1	9283,0	9296,6	13,6
DOLNOŚLĄSKIE	302,6	284,4	-18,2	40,0	43,2	3,2	1208,9	1228,1	19,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	228,8	210,5	-18,3	38,3	41,5	3,2	875,6	873,2	-2,4
LUBELSKIE	330,7	286,0	-44,7	30,2	35,0	4,8	999,5	1002,1	2,6
LUBUSKIE	60,5	54,8	-5,7	35,7	32,4	-3,3	216,0	177,5	-38,5
ŁÓDZKIE	109,5	99,4	-10,1	29,5	31,3	1,8	323,0	311,1	-11,9
MAŁOPOLSKIE	125,0	112,9	-12,1	28,0	31,7	3,7	349,8	357,6	7,8
MAZOWIECKIE	166,4	154,6	-11,8	31,0	32,6	1,6	515,3	503,6	-11,7
OPOLSKIE	160,9	159,1	-1,8	46,3	48,5	2,2	745,7	772,0	26,3
PODKARPACKIE	136,2	115,9	-20,3	28,3	32,4	4,1	385,1	375,7	-9,4
PODLASKIE	61,3	58,7	-2,6	28,7	27,8	-0,9	175,7	163,2	-12,5
POMORSKIE	156,6	153,6	-3,0	36,7	43,2	6,5	574,1	663,2	89,1
ŚLĄSKIE	68,1	62,1	-6,0	35,0	37,5	2,5	238,3	232,9	-5,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	96,3	83,9	-12,4	27,3	31,2	3,9	262,5	262,1	-0,4
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	178,7	159,7	-19,0	34,7	37,5	2,8	620,9	598,5	-22,4
WIELKOPOLSKIE	228,3	226,6	-1,7	41,9	42,0	0,1	956,9	951,2	-5,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	217,1	199,5	-17,6	38,5	41,3	2,8	835,7	824,6	-11,1

**Tabl. 4/15. Żyto
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	2002,3	1585,1	-417,2	24,3	24,1	-0,2	4863,6	3821,5	-1042,1
DOLNOŚLĄSKIE	54,9	39,5	-15,4	26,8	28,9	2,1	146,9	114,0	-32,9
KUJAWSKO-POMORSKIE	114,6	100,7	-13,9	26,4	26,0	-0,4	302,7	261,9	-40,8
LUBELSKIE	160,2	120,3	-39,9	23,0	22,5	-0,5	369,3	270,0	-99,3
LUBUSKIE	58,1	44,7	-13,4	25,5	22,2	-3,3	148,1	99,2	-48,9
ŁÓDZKIE	225,3	205,2	-20,1	23,6	23,5	-0,1	532,4	481,9	-50,5
MAŁOPOLSKIE	18,5	15,6	-2,9	24,0	26,5	2,5	44,3	41,3	-3,0
MAZOWIECKIE	454,3	322,8	-131,5	22,9	22,0	-0,9	1040,9	710,3	-330,6
OPOLSKIE	23,9	18,5	-5,4	31,9	33,9	2,0	76,2	62,8	-13,4
PODKARPACKIE	48,2	32,3	-15,9	23,0	25,0	2,0	110,8	80,6	-30,2
PODLASKIE	133,9	116,0	-17,9	22,4	21,0	-1,4	299,9	243,5	-56,4
POMORSKIE	112,7	98,6	-14,1	23,0	23,9	0,9	258,9	235,7	-23,2
ŚLĄSKIE	45,1	36,6	-8,5	25,6	25,9	0,3	115,4	94,8	-20,6
ŚWIĘTOKRZYSKIE	72,5	52,2	-20,3	20,3	23,0	2,7	147,3	120,1	-27,2
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	73,7	54,9	-18,8	22,4	23,6	1,2	165,4	129,6	-35,8
WIELKOPOLSKIE	300,7	245,3	-55,4	27,7	26,3	-1,4	832,9	644,8	-188,1
ZACHODNIOPOMORSKIE	105,7	82,0	-23,7	25,7	28,2	2,5	272,2	231,0	-41,2

Tabl. 5/16. Jęczmień

Ogółem									
WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	1071,2	1059,3	-11,9	31,1	31,8	0,7	3330,5	3369,1	38,6
DOLNOŚLĄSKIE	78,8	68,5	-10,3	33,1	34,4	1,3	260,6	235,9	-24,7
KUJAWSKO-POMORSKIE	119,1	126,4	7,3	33,4	33,1	-0,3	397,8	418,8	21,0
LUBELSKIE	114,5	116,9	2,4	28,3	31,5	3,2	324,0	368,1	44,1
LUBUSKIE	33,8	31,1	-2,7	30,4	25,5	-4,9	102,8	79,6	-23,2
ŁÓDZKIE	46,1	46,7	0,6	27,0	28,3	1,3	124,3	132,1	7,8
MAŁOPOLSKIE	46,1	45,9	-0,2	27,3	31,7	4,4	125,9	145,2	19,3
MAZOWIECKIE	71,0	65,9	-5,1	28,2	28,0	-0,2	200,6	184,6	-16,0
OPOLSKIE	58,4	64,5	6,1	40,8	36,5	-4,3	237,9	236,0	-1,9
PODKARPACKIE	26,1	22,1	-4,0	25,8	29,8	4,0	67,3	66,1	-1,2
PODLASKIE	26,4	24,7	-1,7	26,9	25,0	-1,9	71,0	61,9	-9,1
POMORSKIE	62,3	62,8	0,5	29,2	32,4	3,2	182,1	203,4	21,3
ŚLĄSKIE	33,8	35,3	1,5	30,6	31,8	1,2	103,4	112,1	8,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE	56,4	52,1	-4,3	23,9	27,6	3,7	134,9	143,8	8,9
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	63,4	59,5	-3,9	26,4	27,4	1,0	167,7	162,9	-4,8
WIELKOPOLSKIE	149,4	162,2	12,8	37,3	35,6	-1,7	556,6	577,8	21,2
ZACHODNIOPOMORSKIE	85,6	74,7	-10,9	32,0	32,2	0,2	273,6	240,8	-32,8

**Tabl. 6/17. Owies
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	531,0	590,8	59,8	24,6	25,0	0,4	1305,2	1479,5	174,3
DOLNOŚLĄSKIE	18,5	22,6	4,1	26,8	30,0	3,2	49,5	67,9	18,4
KUJAWSKO-POMORSKIE	13,7	16,1	2,4	27,7	27,9	0,2	37,9	44,8	6,9
LUBELSKIE	68,6	78,4	9,8	23,9	23,4	-0,5	164,1	183,8	19,7
LUBUSKIE	11,5	11,3	-0,2	26,2	23,4	-2,8	30,2	26,6	-3,6
ŁÓDZKIE	33,2	42,1	8,9	24,3	24,8	0,5	80,8	104,1	23,3
MAŁOPOLSKIE	27,5	27,5	0,0	22,9	24,9	2,0	63,1	68,5	5,4
MAZOWIECKIE	107,0	113,9	6,9	23,1	22,8	-0,3	246,7	260,0	13,3
OPOLSKIE	6,5	9,5	3,0	32,4	34,7	2,3	21,2	33,1	11,9
PODKARPACKIE	31,2	31,5	0,3	24,3	26,1	1,8	75,8	82,3	6,5
PODLASKIE	43,7	55,6	11,9	23,5	21,5	-2,0	102,6	119,6	17,0
POMORSKIE	28,4	31,2	2,8	26,2	27,6	1,4	74,5	86,0	11,5
ŚLĄSKIE	13,2	14,8	1,6	26,6	28,8	2,2	35,1	42,5	7,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	21,8	20,3	-1,5	19,2	23,1	3,9	41,7	46,8	5,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	25,2	26,7	1,5	24,3	24,6	0,3	61,2	65,6	4,4
WIELKOPOLSKIE	44,7	48,7	4,0	28,8	27,9	-0,9	128,5	135,8	7,3
ZACHODNIOPOMORSKIE	36,3	40,6	4,3	25,5	27,6	2,1	92,3	112,1	19,8

**Tabl. 7/18. Pszenżyto
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	838,3	920,5	82,2	32,2	33,0	0,8	2697,9	3036,3	338,4
DOLNOŚLĄSKIE	18,6	18,0	-0,6	32,1	34,6	2,5	59,7	62,3	2,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	98,8	97,1	-1,7	35,5	36,8	1,3	350,5	357,3	6,8
LUBELSKIE	58,7	74,9	16,2	26,8	29,3	2,5	157,3	219,8	62,5

LUBUSKIE	28,8	27,3	-1,5	32,7	30,6	-2,1	94,2	83,7	-10,5
ŁÓDZKIE	53,7	62,8	9,1	29,6	30,6	1,0	158,9	192,1	33,2
MAŁOPOLSKIE	16,2	14,3	-1,9	25,2	27,7	2,5	40,9	39,6	-1,3
MAZOWIECKIE	99,1	122,1	23,0	28,6	29,4	0,8	283,7	359,2	75,5
OPOLSKIE	18,2	20,5	2,3	38,0	38,0	0,0	69,2	77,8	8,6
PODKARPACKIE	11,9	13,7	1,8	26,2	28,6	2,4	31,2	39,3	8,1
PODLASKIE	71,8	65,2	-6,6	30,6	29,5	-1,1	220,1	192,1	-28,0
POMORSKIE	37,6	44,2	6,6	30,8	33,3	2,5	115,7	147,2	31,5
ŚLĄSKIE	21,3	22,5	1,2	31,6	35,1	3,5	67,1	78,9	11,8
ŚWIĘTOKRZYSKIE	17,0	24,5	7,5	24,8	27,2	2,4	42,2	66,7	24,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	80,7	71,2	-9,5	26,6	28,7	2,1	214,7	204,1	-10,6
WIELKOPOLSKIE	161,2	203,3	42,1	40,2	38,4	-1,8	648,8	781,5	132,7
ZACHODNIOPOMORSKIE	44,7	38,9	-5,8	32,2	34,7	2,5	143,7	134,7	-9,0

**Tabl. 8/19. Mieszanki zbożowe
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	1471,2	1366,4	-104,8	27,6	28,0	0,4	4059,5	3827,2	-232,3
DOLNOŚLĄSKIE	28,6	25,6	-3,0	28,0	30,8	2,8	80,1	78,6	-1,5
KUJAWSKO-POMORSKIE	109,1	107,7	-1,4	29,9	30,2	0,3	326,5	325,2	-1,3
LUBELSKIE	151,1	142,6	-8,5	26,1	27,9	1,8	394,5	398,6	4,1
LUBUSKIE	23,1	17,9	-5,2	27,6	26,3	-1,3	63,8	47,1	-16,7
ŁÓDZKIE	160,3	140,3	-20,0	25,5	27,0	1,5	408,0	379,4	-28,6
MAŁOPOLSKIE	40,0	27,1	-12,9	25,6	29,3	3,7	102,4	79,3	-23,1
MAZOWIECKIE	205,5	217,0	11,5	26,4	26,1	-0,3	542,9	566,7	23,8
OPOLSKIE	33,8	31,3	-2,5	34,2	34,0	-0,2	115,5	106,4	-9,1
PODKARPACKIE	33,6	28,3	-5,3	25,8	29,3	3,5	86,7	82,8	-3,9
PODLASKIE	220,3	187,2	-33,1	26,3	23,5	-2,8	579,8	440,0	-139,8
POMORSKIE	50,8	53,0	2,2	26,2	28,4	2,2	132,9	150,7	17,8
ŚLĄSKIE	35,1	26,4	-8,7	29,9	31,5	1,6	104,8	83,2	-21,6
ŚWIĘTOKRZYSKIE	45,1	36,6	-8,5	23,9	26,4	2,5	107,7	96,6	-11,1
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	95,9	94,5	-1,4	25,5	26,0	0,5	244,2	245,6	1,4
WIELKOPOLSKIE	200,4	203,4	3,0	33,1	33,0	-0,1	664,1	670,3	6,2
ZACHODNIOPOMORSKIE	38,5	27,5	-11,0	27,4	27,9	0,5	105,6	76,7	-28,9

**Tabl. 9/20. Rzepak i rzepik
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	443,2	436,4	-6,8	24,0	22,8	-1,2	1063,6	994,8	-68,8
DOLNOŚLĄSKIE	63,7	53,3	-10,4	23,1	22,2	-0,9	147,1	118,1	-29,0
KUJAWSKO-POMORSKIE	50,6	50,5	-0,1	27,7	25,6	-2,1	140,0	129,4	-10,6
LUBELSKIE	11,8	18,5	6,7	22,6	23,6	1,0	26,7	43,7	17,0
LUBUSKIE	14,9	14,7	-0,2	23,7	16,7	-7,0	35,4	24,6	-10,8
ŁÓDZKIE	4,8	5,8	1,0	22,1	23,5	1,4	10,5	13,6	3,1
MAŁOPOLSKIE	2,3	2,3	0,0	20,8	25,4	4,6	4,8	5,9	1,1
MAZOWIECKIE	8,2	16,3	8,1	26,5	24,5	-2,0	21,7	40,0	18,3
OPOLSKIE	51,6	41,0	-10,6	23,3	27,2	3,9	120,0	111,5	-8,5
PODKARPACKIE	4,8	6,4	1,6	20,5	21,3	0,8	9,8	13,5	3,7
PODLASKIE	1,4	1,5	0,1	24,0	24,0	0,0	3,3	3,7	0,4

POMORSKIE	34,8	33,4	-1,4	19,5	24,7	5,2	67,7	82,4	14,7
ŚLĄSKIE	10,6	10,5	-0,1	24,5	23,9	-0,6	26,1	25,1	-1,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE	3,1	2,6	-0,5	21,2	23,3	2,1	6,6	6,1	-0,5
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	44,4	49,0	4,6	16,6	19,8	3,2	73,8	97,0	23,2
WIELKOPOLSKIE	63,6	64,5	0,9	28,5	22,1	-6,4	181,4	142,4	-39,0
ZACHODNIOPOMORSKIE	72,6	65,9	-6,7	26,0	20,9	-5,1	188,7	137,7	-51,0

**Tabl. 10/21. Ziemniaki
Ogółem**

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001	2001	2002	2002-2001
POLSKA	1194,2	812,0	-382,2	162	190	28,0	19378,9	15441,5	-3937,4
DOLNOŚLĄSKIE	53,3	35,3	-18,0	181	219	38,0	966,4	771,8	-194,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	44,8	38,6	-6,2	176	204	28,0	787,2	788,5	1,3
LUBELSKIE	126,4	79,0	-47,4	164	187	23,0	2073,6	1476,6	-597,0
LUBUSKIE	15,7	10,5	-5,2	198	182	-16,0	310,8	190,4	-120,4
ŁÓDZKIE	150,5	94,2	-56,3	139	177	38,0	2098,1	1669,8	-428,3
MAŁOPOLSKIE	88,8	62,8	-26,0	124	185	61,0	1101,2	1162,9	61,7
MAZOWIECKIE	219,1	122,2	-96,9	168	184	16,0	3682,5	2251,5	-1431,0
OPOLSKIE	21,8	15,6	-6,2	185	224	39,0	403,7	350,2	-53,5
PODKARPACKIE	88,9	63,6	-25,3	156	197	41,0	1386,0	1251,9	-134,1
PODLASKIE	68,0	62,6	-5,4	177	168	-9,0	1203,8	1048,1	-155,7
POMORSKIE	40,4	37,0	-3,4	160	218	58,0	645,4	808,2	162,8
ŚLĄSKIE	38,3	26,4	-11,9	153	207	54,0	586,1	545,8	-40,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE	73,5	46,7	-26,8	135	163	28,0	992,5	761,2	-231,3
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	33,5	23,1	-10,4	177	189	12,0	591,7	436,3	-155,4
WIELKOPOLSKIE	97,6	70,9	-26,7	196	200	4,0	1917,6	1415,8	-501,8
ZACHODNIOPOMORSKIE	33,7	23,6	-10,1	188	218	30,0	632,2	512,5	-119,7